

طرح ملی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی

تجربه حاصل از سوانح دریایی نشان می دهد حضور نیروهای آموزش دیده و هماهنگ در دریا و ساحل و دسترسی به تجهیزات مناسب و آماده عملیات مقابله با آلودگی، همچنین پشتیبانی کافی از عملیات می تواند به سرعت از گسترش حادثه جلوگیری نموده و انتشار زیاد آلودگی در دریا را کاهش دهد. یک عامل مهم موردنیاز برای موفقیت عملیات مقابله با آلودگی وجود طرحی مناسب به منظور هدایت هماهنگ و سریع نیروها و تجهیزات شرکت کننده در عملیات تا رسیدن به کنترل نهایی منبع آلودگی و پاکسازی مواد آلاینده از محیط می باشد. چنین طرحی در اصطلاح به نام " طرح ملی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی " نامیده می شود که حاوی مجموعه ای از وظایف و دستورالعمل های مورد نیاز برای همه سازمان ها و نهاد های بهره بردار از دریا می باشد.

با عنایت به موارد فوق و الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون OPRC در سال ۱۳۷۶، و با در نظر داشتن سواحل طولانی کشور در جنوب و شمال، همچنین با توجه به مسئولیت قانونی سازمان بنادر و کشتیرانی، طرح ملی مقابله با آلودگی نفتی در سال ۱۳۸۰ توسط این سازمان تهیه و در سال ۱۳۸۵ بازنگری گردید تا در صورت بروز سوانح بزرگ آلودگی نفتی، هماهنگی ها و اقدامات لازم برای مقابله با گسترش آن را به عمل آورد. طرح ملی آمادگی، مقابله و همکاری در مقابله با آلودگی نفتی مشتمل بر یک مقدمه، چهار فصل و پیانزده پیوست می باشد.

فصل اول (کلیات)

این فصل شامل اهداف و منطقه تحت پوشش طرح ملی می باشد. هدف اصلی طرح ملی فراهم نمودن آمادگی ملی و هماهنگ سازی سازمان ها و نهادهای دولتی و غیر دولتی و نیروها و امکانات مردمی برای

مقابله و همکاری در انجام هر چه مؤثرتر وظیفه ملی در حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی نفتی می باشد.

فصل دوم (ترتیبات اداری)

فصل دوم شامل معرفی دستگاههای مسئول در طرح و شرح وظایف هر یک از آنها برای اجرای طرح میباشد. سازمان بنادر و کشتیرانی به عنوان مرجع ملی مسئول ایجاد هماهنگی بین سازمان ها و نهاد های مختلف بوده و سازماندهی اقدامات مقابله با آلودگی را بر عهده دارد. از جمله مهمترین وظایف مرجع ملی، ایجاد مرکز ملی هماهنگی اقدامات مقابله با آلودگی، ایجاد سیستم توزیع و دریافت اطلاعات، بازنگری طرح ملی، برنامه ریزی برای تجهیز مراکز، تخصیص منابع مالی لازم برای پوشش عملیات مقابله با آلودگی، تنظیم و امضای موافقت نامه های دو یا چند جانبه مورد نیاز، معرفی مراکز آموزشی ذیصلاح و تدوین و تصویب برنامه های آموزشی لازم برای پرسنل می باشد.

فصل سوم (ترتیبات اجرایی)

این فصل شامل موضوعات مربوط به مراکز هماهنگی عملیات مقابله با آلودگی (مراکز ملی، استانی و محلی)، منطقه تحت پوشش طرح های استانی، آموزش و تمرینات، مقابله با آلودگی، ارزیابی خطر وقوع سوانح آلودگی، گزارش آلودگی، مناطق حساس و آسیب پذیر، تجهیزات مقابله با آلودگی، استاندارد حداقل تجهیزات و اصلاح و بازنگری طرح می باشد.

حد خارجی منطقه تحت پوشش طرح ملی در خلیج فارس و دریای عمان با توجه به موافقت نامه های بین المللی موجود بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت های همسایه تعیین گردیده است. تجربیات نشان می دهد موفق ترین طرح های مقابله با آلودگی آن دسته از طرح ها میباشد که قابلیت تطبیق و اصلاح پذیری بیشتری را از خود نشان دهند. لذا بازنگری طرح از وظایف مهمی است که در طرح ملی به عهده مرجع ملی واگذار گردیده است، و باید پس از هر تجربه عملی نسبت به رفع نواقص طرح اقدام نماید.

فصل چهارم (ترتیبات و روش های عملیاتی و فنی)

فصل چهارم شامل موضوعات مربوط به سازمان (تشکیلات) مقابله با آلودگی و اشخاص مسئول ملی در هنگام بروز سوانح منجر به آلودگی، همکاری های منطقه ای و بین المللی، روش مقابله با آلودگی، پاکسازی سواحل، استفاده از مواد شیمیایی به منظور پاکسازی آلودگی، دفع مواد زائد و طرح حمایت از حیات وحش در مناطق آلوده می باشد.